

NVAO • NEDERLAND

ASSOCIATE DEGREE E-COMMERCE
Christelijke Hogeschool Windesheim

ADVIESRAPPORT

14 OKTOBER 2019

NVAO • NEDERLAND

ASSOCIATE DEGREE E-COMMERCE
Christelijke Hogeschool Windesheim

BEPERKTE TOETS NIEUWE OPLEIDING
ADVIESRAPPORT

14 OKTOBER 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies	4
2	Introductie	7
2.1	Werkwijze panel	7
2.2	Panel rapport	8
3	Beschrijving van de instelling	9
3.1	Algemene gegevens	9
3.2	Profiel instelling	9
3.3	Profiel Opleiding	9
4	Beoordeling per standaard	10
4.1	Beoogde leerresultaten	10
4.2	Onderwijsleeromgeving	12
4.3	Toetsing	14
4.4	Graad en CROHO-onderdeel	15
4.5	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	16
4.6	Aanbevelingen	16
5	Overzicht oordelen	17
	Bijlage 1: Programma locatiebezoek	18
	Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten	19
	Bijlage 3: Lijst met afkortingen	20

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 16 mei 2019 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding Associate degree E-commerce van de Christelijke Hogeschool Windesheim. NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding. Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van de opleiding door het panel.

Het panel wil de opleiding complimenteren met de kwaliteit van het informatiedossier. Het dossier was volledig en inzichtelijk. De gesprekken tijdens het locatiebezoek boden de nodige verheldering op de punten waar het panel nog vragen over had.

Omdat er geen landelijk beroeps- en opleidingsprofiel bestaat, heeft de opleiding dat zelf in samenspraak met het relevante werkveld en met mbo-4 opleidingen tot stand gebracht. De opleiding heeft dat naar het oordeel van het panel op een gedegen wijze gedaan. Het profiel sluit aan op de behoefte aan afgestudeerden op de arbeidsmarkt. Door de certificering van de brancheorganisatie Thuiswinkel en door het instellen van een werkveldadviescommissie zijn voldoende waarborgen gecreëerd om de relatie met het werkveld te bestendigen en het profiel actueel te houden. Het panel staat positief tegenover het plan van de opleiding om een werkveldadviescommissie in te stellen, die regelmatig over de afstemming van de opleiding op het werkveld zal spreken. Het panel bepleit wel de commissie te verbreden en daarin ook vertegenwoordigers van bedrijven op te nemen die verder van de opleiding af staan.

De opleiding heeft als doelstelling de studenten breed op te leiden in het vakgebied van e-commerce om hen zo de mogelijkheid te bieden de verschillende deelgebieden daarbinnen te overzien en met elkaar te verbinden en specialisten binnen dat gebied bij elkaar te brengen. Het panel staat positief tegenover deze doelstelling.

De studenten worden in aanraking gebracht met de internationale aspecten van e-commerce en worden opgeleid in de beheersing van de Engelse taal. Het panel beveelt aan de internationale en interculturele dimensies in de opleiding sterker te benadrukken.

De beoogde leerresultaten van de opleiding stemmen overeen met het ad niveau oftewel niveau 5 van het Nederlands kwalificatieraamwerk. Het panel acht het niveau van de opleiding duidelijk onderscheiden van het niveau van de bachelor en mbo-4.

Het panel ziet de functies waarvoor de opleiding de studenten opleidt, als geschikt en haalbaar voor de afgestudeerden van deze opleiding.

De opleiding is naar de mening van het panel goed afgestemd op het profiel van de praktisch ingestelde, instromende studenten, die met name studenten met een mbo vooropleiding zijn. Dat blijkt uit de nadruk op de directe toepassing van de theorie in de praktijk. De redenen om de opleiding als voltijdvariant aan te bieden zijn overtuigend, omdat deze variant aansluit bij de vooropleiding van de beoogde studenten en intensief onderwijs mogelijk maakt.

De leerdoelen van de onderwijseenheden zijn een adequate afspiegeling van de beoogde leerresultaten van de opleiding. De studenten worden daardoor in staat gesteld de leerresultaten te bereiken. De opleiding leidt de studenten gedegen op in de deelgebieden e-commerce en e-marketing. De andere drie deelgebieden, e-SCM, e-ICT en e-data, zijn minder sterk vertegenwoordigd. De studenten hebben wel de mogelijkheid zich in het vierde semester in één van deze drie deelgebieden te specialiseren. De onderwerpen zoals *strategie* in het eerste semester en *data-analyse* in het derde semester worden op het gewenste niveau aangeboden. Het is het panel duidelijk dat niet zozeer het ontwikkelen daarvan als wel het operationeel toepassen wordt onderwezen.

Het vierde semester omvat alleen de twee op vaardigheden gerichte leerresultaten. Het panel beveelt aan één of meer van de inhoudelijke leerresultaten daaraan toe te voegen.

De studenten van deze ad opleiding wordt de doorstroommogelijkheid naar één vervolgopleiding op bachelorniveau geboden. Zij kunnen dan binnen vier jaar op het niveau van de bachelor komen. Doorstroommogelijkheden naar andere bacheloropleidingen worden onderzocht.

De docenten die het onderwijs in de opleiding verzorgen, beschikken naar het oordeel van het panel over de vereiste vakinhoudelijke en didactische bekwaamheden. Omdat ze nauw bij de werkveld betrokken zijn, zijn ze toegerust om het praktijkgerichte onderwijs op het gewenste niveau te geven.

De onderwijsvisie van de opleiding, die de toepassing van de theorie in de praktijk vooropstelt, stemt overeen met de praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding en sluit aan op het profiel van de studenten. Het panel vindt de uitvoering van de onderwijsvisie in de vorm van de drie verschillende leerlijnen naar behoren, omdat de verschillende kanten van de opleiding daarin goed naar voren komen. Het panel is positief over de oplopende complexiteit van de semesters, omdat zulks structuur aan het curriculum geeft. Van de studenten wordt met name in de projecten een actieve participatie in het onderwijs gevraagd. De mate van ondersteuning voor de studenten neemt in de loop van de opleiding af waardoor de zelfstandigheid van de studenten bevorderd wordt. Het onderwijs binnen de semesters is flexibel ingericht wat ook een beroep doet op het eigen initiatief van de studenten.

Het panel acht de faciliteiten van de opleiding toereikend.

De naam van de opleiding is Engelstalig. Het begrip e-commerce is evenwel ingeburgerd in Nederland voor dit vakgebied. De naam is ook begrijpelijk voor aankomende studenten. Een Nederlandse vertaling van dit begrip zou de opleiding minder toegankelijk en minder begrijpelijk maken. Om die reden acht het panel de Engelstalige naam voor deze opleiding verantwoord. De taal waarin de opleiding wordt aangeboden, is Nederlands.

Het panel stelt vast dat de toetsing en examinering van de opleiding in overeenstemming is met het toetsbeleid van het domein Business, Media en Recht van de hogeschool.

De toetsen zijn naar behoren afgestemd op de leerdoelen van de onderwijseenheden. De toetsvormen in de opleiding zijn voldoende afwisselend, doen recht aan de verschillende leerdoelen en zijn geschikt om de prestaties van de studenten op een betrouwbare wijze te toetsen.

Het panel is te spreken over de beoordeling van de verschillende toetsen en stelt vast dat de individuele prestaties van de studenten naar behoren worden beoordeeld, ook in het geval van groepsproducten. De rol van de bedrijfsbegeleider als adviseur bij de beoordeling is juist vormgegeven. Het afstuderen wordt verantwoord beoordeeld. Wel beveelt het panel aan bij de rubrics die gebruikt worden voor de beoordeling de omzetting van de aangegeven kwalificaties naar het te geven cijfer duidelijk te maken.

Het panel heeft met instemming kennis genomen van de plagiaatcontrole op de werkstukken en de uitleg die de opleiding daarover aan de examinatoren wil geven. Daarnaast ziet het panel de kalibratiebijeenkomsten van de examinatoren over de beoordeling van toetsen als zinvol.

Het panel acht de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken van de examencommissie en de toetscommissie voor deze opleiding naar behoren. Beide commissies zijn naar de waarneming van het panel goed verankerd in het domein en ervaren in dit werk. Het panel heeft waardering voor de opstelling van de commissies als *critical friends* van de opleiding, zoals ze beiden in het gesprek met het panel te kennen gaven. Het panel is positief over de uitgebreide gesprekken die de toetscommissie met de examinatoren voert.

Het panel komt tot een eindoordeel positief ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding Associate degree E-commerce van de Christelijke Hogeschool Windesheim en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 14 oktober 2019

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding Associate degree E-commerce van de Christelijke Hogeschool Windesheim.

J. Bonsma
(voorzitter)

drs. W. Vercouteren
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 16 mei 2019 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding associate degree E-commerce van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Het succesvol doorlopen van een TNO procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Jacintha Bonsma, opleidingscoördinator bachelor Commerciële Economie deeltijd/duaal en Ad opleiding Online Marketing & Sales, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (voorzitter);
- David De Block MSc, digitaal strateeg en oprichter van Internet Architects (panellid);
- Tom Flerackers, opleidingshoofd KMO management en lector digitale cultuur, Karel de Grote Hogeschool; gastdocent Fachhochschule Vorarlberg, Dornbirn, Oostenrijk (panellid);
- Akash Hanoeman, student hbo-bachelor Bedrijfskunde bij Avans (student-lid).

Het panel werd bijgestaan door Nancy Van San, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en door drs. Wim Vercouteren als secretaris.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 1 oktober 2019 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 2 oktober 2019 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 14 oktober aan de NVAO aangeboden. Het adviesrapport is op 15 oktober aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 17 oktober ingestemd met het adviesrapport en heeft daarbij de recente cijfers over het aantal opleidingen/studenten/docenten opgegeven.

2.2 Panel rapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie.

Het derde hoofdstuk geeft een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland.

Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de instelling

3.1 Algemene gegevens

Instelling	: Christelijke Hogeschool Windesheim
Opleiding	: Ad opleiding E-commerce
Variant	: Voltijd
Graad	: Associate degree
Afstudeerrichtingen	: Geen
Locatie	: Zwolle
Studieomvang (EC)	: 120 EC
CROHO-onderdeel	: Economie

3.2 Profiel instelling

De Christelijke Hogeschool Windesheim is een instelling in het hoger beroepsonderwijs met de hoofdvestiging in Zwolle en een nevenvestiging in Almere. De instelling telt 2062 medewerkers en verzorgt onderwijs voor 23.429 studenten en enkele duizenden cursisten. De Christelijke Hogeschool Windesheim biedt in totaal 49 unieke bacheloropleidingen aan, acht masteropleidingen, 12 associate degree-opleidingen (E-commerce wordt de 13de associate degree opleiding) en 48 post-hbo opleidingen aan. Daarnaast verzorgt de instelling meer dan 100 cursussen.

De missie van de Christelijke Hogeschool Windesheim is actief bij te dragen aan een inclusieve en duurzame samenleving door het opleiden van waardenvolle professionals en door het verrichten van praktijkgericht onderzoek. De hogeschool heeft als doelstelling iedere student optimaal te ondersteunen om zijn of haar eigen talenten te ontdekken en te ontplooiën en een opleiding in het hoger beroepsonderwijs te volgen. Het streven van de instelling is om studenten in staat te stellen de eigen leerroute te volgen en de leerroute ook met succes af te ronden.

3.3 Profiel Opleiding

De associate degree opleiding E-commerce is bedoeld om studenten breed op te leiden op het gebied van e-commerce. De e-commerce activiteiten in de regio Zwolle zijn sterk ontwikkeld en groeien hard. Dat leidt tot een tekort aan arbeidskrachten voor de sector in deze regio. Instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs zijn begonnen met het aanbieden van opleidingen e-commerce op mbo-niveau. Afgestudeerden op een hoger niveau worden echter ook gevraagd. De Ad-opleiding E-commerce waarvoor de Christelijke Hogeschool Windesheim accreditatie aanvraagt, wil in die leemte voorzien. De Ad-opleiding wil studenten opleiden op het gebied van e-commerce op opleidingsniveau 5.

De aangevraagde Ad-opleiding zal bij accreditatie deel uitmaken van het domein Business, Media en Recht. Dat is één van de vijf domeinen van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Alhoewel de opleiding onderwerpen op zowel technisch als economisch gebied behandelt, hebben de onderwerpen op economisch gebied de overhand. Daarom kan de opleiding het beste tot de economische sector worden gerekend en behoort deze tot het Domein Business, Media en Recht waarin de economisch georiënteerde opleidingen van de instelling samengebracht zijn.

Het gaat bij deze nieuwe associate degree opleiding om een opleiding die voor de Christelijke Hogeschool Windesheim nieuw is. De opleiding is ook nieuw voor Nederland, omdat er in Nederland nog geen Ad-opleidingen op het gebied van E-commerce worden aangeboden.

4 Beoordeling per standaard

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Standaard 4: Gerealiseerde leeromgeving maakt formeel deel uit van het beoordelingskader. Deze standaard is evenwel niet door het panel beoordeeld, omdat nog geen door studenten gemaakte toetsen voorhanden zijn en geen door studenten vervaardigde eindwerken beschikbaar zijn.

4.1 Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding richt zich op het vakgebied van e-commerce. Het vakgebied groeit snel waardoor er veel vacatures zijn. Deze vacatures bevinden zich op verschillende niveaus waaronder het niveau van de associate degree. De vacatures bestaan met name ook in de regio Zwolle, omdat activiteiten en bedrijven op het gebied van e-commerce daar sterk ontwikkeld zijn. Om in de behoefte aan afgestudeerden op het niveau van associate degree te voorzien, heeft de Christelijke Hogeschool Windesheim het plan opgevat de Ad-opleiding E-commerce aan te bieden.

Voor het vakgebied e-commerce bestaat nog geen landelijk opleidingsoverleg. Mede om die reden is ook nog geen landelijk beroeps- en opleidingsprofiel opgesteld. De opleiding heeft in afstemming met het regionale werkveld (Topcentrum E-commerce waarin ondernemingen, onderwijsinstellingen, provincies en gemeenten in de regio samenwerken), de landelijke brancheorganisatie Thuiswinkel.org en vertegenwoordigers van opleidingen van de Christelijke Hogeschool Windesheim en van mbo-instellingen in de regio Zwolle dat profiel opgesteld. Bij de totstandkoming van het beroeps- en opleidingsprofiel zijn verschillende bronnen geraadpleegd en zijn daarnaast gesprekken gevoerd met de genoemde partijen. Om het contact met het beroepenveld te behouden en om het profiel te ijken aan de ontwikkelingen in het werkveld heeft de opleiding het voornemen een werkveldadviescommissie in het leven te roepen. Deze zal halfjaarlijks met de opleiding bijeenkomen om over de afstemming van de opleiding op het werkveld te spreken. Daarnaast kan de certificering van de opleiding door de e-Academy van Thuiswinkel zorgen voor de actualisering van het beroeps- en opleidingsprofiel.

In overeenstemming met het beroeps- en opleidingsprofiel heeft de opleiding als doelstelling studenten in de breedte van dit vakgebied op te leiden en hen de mogelijkheid te bieden generalisten op dit gebied te worden. De studenten worden opgeleid om webshops op te zetten, te managen en te optimaliseren. Zij worden in de opleiding vertrouwd gemaakt met de verschillende deelgebieden van e-commerce. Studenten wordt het zicht op het gehele gebied van e-commerce geboden, opdat ze dat geheel kunnen overzien, de verschillende deelgebieden met elkaar in verband kunnen brengen en een goede gesprekspartner kunnen zijn van de specialisten die binnen de deelgebieden werkzaam zijn. De studenten wordt geleerd de uitkomsten van werkzaamheden in deze deelgebieden te gebruiken en toe te passen. Dat geldt bijvoorbeeld voor *strategie* en *data-analyse*.

De studenten hoeven niet zelf in staat te zijn de strategie te ontwikkelen of data te analyseren maar hen wordt wel geleerd de uitkomsten daarvan ten behoeve van het e-commercebedrijf toe te passen.

Het vakgebied e-commerce is multidisciplinair en omvat zowel economische als technische deelgebieden en onderwerpen. De studenten worden daarin opgeleid. Meer specifiek komen de

deelgebieden e-commerce (webshopbeheer), e-marketing (online marketing), e-SCM (logistiek, voorraadbeheer), e-ICT (basiskennis ICT, inrichten en onderhouden van content management systemen) en e-data (verzamelen, interpreteren data) aan bod. De studenten kunnen zich aan het einde van de opleiding, in het vierde semester specialiseren op één van deze vijf deelgebieden. Omdat de studenten zich specialiseren, zijn ze te karakteriseren als *t-shaped professionals*. Zij hebben een brede basis maar ontwikkelen van daaruit ook een specialisatie.

De opleiding streeft na de studenten mede voor te bereiden op de internationale aspecten van e-commerce. Webshops kunnen een grensoverschrijdende werking hebben. De opleiding beoogt dat aspect aan te snijden in onderdelen van het curriculum en in de opdrachten. Daarnaast dienen de studenten aan het einde van de opleiding de Engelse taal te beheersen op B2-niveau.

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten geformuleerd. Deze zijn achtereenvolgens operationaliseren (vertalen strategie naar operationele acties), realiseren (webshop ontwerpen of herontwerpen), campagne management (aansturen en monitoren marketingcampagnes), optimaliseren (effectiviteit digitale kanalen maximaliseren), webshopmanagement (beheeren webshop met alle onderliggende bedrijfsprocessen), customer service (klanten effectief en efficiënt helpen), samenwerken (zowel binnen staande organisaties als met stakeholders als in projectteams samenwerken) en persoonlijk leiderschap (sturing geven aan eigen ontwikkeling, opbouwen persoonlijke identiteit, professionele identiteit).

De opleiding heeft het niveau van deze opleiding in overeenstemming gebracht met de eisen van het Overlegplatform Associate degrees van de Vereniging van Hogescholen. Daarbij is met name nagegaan of de daarin genoemde, generiek geformuleerde kennis en vaardigheden voor het Ad niveau in de beoogde leerresultaten van de opleiding opgenomen zijn. Daarnaast heeft de opleiding het niveau afgezet tegen het niveau van de bachelor en van mbo-4 in termen van zelfstandigheid en complexiteit van de werkzaamheden. De afgestudeerden van de opleiding kunnen niet-complexe werkzaamheden met een hoge mate van zelfstandigheid uitvoeren, kunnen complexe werkzaamheden met een lage mate van zelfstandigheid uitvoeren en kunnen gemiddeld complexe werkzaamheden met een gemiddelde mate van zelfstandigheid uitvoeren. Zij onderscheiden zich daarin van afgestudeerden van het niveau van de bachelor en van mbo-4.

De afgestudeerden van de opleiding zijn gekwalificeerd om beroepen te vervullen als webshopmanager, e-commerce manager, online-marketeer, customer service manager, search engine optimisation specialist, conversion rate optimisation specialist en search engine advertising specialist. De afgestudeerden worden voornamelijk opgeleid voor posities bij grotere bedrijven binnen het midden- en kleinbedrijf (bedrijfsomvang 50 tot 200 medewerkers).

Overwegingen

De opleiding heeft naar het oordeel van het panel het beroeps- en opleidingsprofiel op een gedegen wijze tot stand gebracht. Het profiel sluit aan op de behoefte aan afgestudeerden op de arbeidsmarkt. De inbreng van het relevante werkveld is daarbij naar behoren geweest. De opleiding heeft naar de mening van het panel voldoende maatregelen genomen om de relatie met het werkveld te bestendigen en het profiel actueel te houden, door het instellen van een werkveldadviescommissie en door de certificering van de e-Academy van de brancheorganisatie Thuiswinkel. Het panel staat positief tegenover het plan van de opleiding om de commissie in te stellen, die regelmatig over de afstemming van de opleiding op het werkveld zal spreken. Het panel bepleit wel de commissie te verbreden en daarin ook vertegenwoordigers van bedrijven op te nemen die verder van de opleiding af staan.

Het panel is positief over het breed opleiden van studenten in het vakgebied van e-commerce om hen zo de mogelijkheid te bieden de verschillende deelgebieden daarbinnen te overzien en specialisten binnen dat gebied bij elkaar te brengen.

Het panel heeft gezien dat de studenten in aanraking worden gebracht met de internationale aspecten van e-commerce en dat zij opgeleid worden in de beheersing van de Engelse taal. Het panel beveelt wel aan de internationale en interculturele dimensies nadrukkelijker in de opleiding naar voren te laten komen.

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding overeenstemmen met het ad niveau ofwel niveau 5 van het Nederlands kwalificatieraamwerk. Het niveau van de opleiding is goed afgestemd op en onderscheiden van het niveau van de bachelor en mbo-4.

Het panel ziet de functies waarvoor de opleiding de studenten opleidt, als geschikt en haalbaar voor de afgestudeerden van deze opleiding.

Conclusie: Voldoet

4.2 Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De studenten kunnen met de opleiding beginnen in september en in februari. De verwachting is dat de groep in september relatief groot is en de groep in februari kleiner. De opleiding heeft het voornemen in februari 2020 eerst te beginnen met een wat kleinere groep studenten.

Studenten die beschikken over een diploma vwo, havo of mbo-4 zijn toelaatbaar tot de opleiding. Een in opdracht van de opleiding uitgevoerd onderzoek heeft uitgewezen dat zich vooral mbo studenten zullen aanmelden en in mindere mate havo of vwo studenten. De opleiding stemt regelmatig af met de mbo opleidingen E-commerce in de regio om het voor de mbo studenten zo gemakkelijk mogelijk te maken de overstap naar de Ad opleiding te maken. Studenten met een diploma van een andere mbo-4 opleiding zijn ook toelaatbaar maar beschikken niet over deze faciliteit. De opleiding benadrukt de toepassing van de theorie in de praktijk. Dat gebeurt mede om de overstap van de wellicht wat praktischer ingestelde mbo studenten naar het hbo niveau te vergemakkelijken. In deze zin verschilt het curriculum van de ad opleiding ook van de theoretischer gerichte bacheloropleidingen op dit gebied. Studenten die meer theoretisch ingesteld zijn, kunnen zich in de theorie verdiepen alvorens deze in de praktijk toe te passen.

De opleiding wordt in voltijd aangeboden. De voltijdvariant sluit het beste bij op de voltijdse studerende mbo-4 studenten op wie de opleiding zich met name richt. De voltijdvariant geeft daarnaast de mogelijkheid studenten intensief in dit vakgebied op te leiden. De opleiding sluit overigens het aanbieden van een deeltijdvariant in een later stadium niet uit.

Het curriculum van de opleiding kent een totale studielast van 120 EC en heeft een duur van twee jaar. Het curriculum is verdeeld in vier semesters. De eerste drie semesters zijn bedoeld om de studenten in den brede in het vakgebied op te leiden en hen de verschillende aspecten van e-commerce bij te brengen. In het eerste semester wordt van de studenten gevraagd een eenvoudige webshop op te zetten en in te richten. Het tweede semester is gewijd aan het optimaliseren van een webshop en campagnes. In het derde semester managen de studenten in teamverband een complexe webshop. Het vierde en laatste semester is bestemd voor de specialisatie. Zoals gezegd, kunnen de studenten zich dan specialiseren in één van de vijf deelgebieden die worden aangeboden in de opleiding. De studenten bereiken aan het einde van een semester steeds twee van de in totaal acht beoogde leerresultaten van de opleiding. Ze ronden die leerresultaten in het betreffende semester ook af. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn vertaald naar leerdoelen voor de semesters en daarvan afgeleide leerdoelen voor de onderdelen binnen de semesters.

De afgestudeerden kunnen doorstromen naar de Bachelor Ondernemerschap en Retail Management. Een doorstroomprogramma naar deze bacheloropleiding is opgezet. De studenten kunnen zo binnen twee jaar het diploma van deze opleiding behalen. Een doorstroomprogramma naar bacheloropleidingen, zoals Commerciële Economie en Logistiek Management wordt wel onderzocht maar is nog niet ontwikkeld.

De docenten die zijn aangezocht om het onderwijs in de opleiding te verzorgen, zijn deskundig op het vakgebied dat ze in de opleiding geven. Nagenoeg alle docenten hebben een vooropleiding op

masterniveau. De docenten zijn didactisch bevoegd en beschikken over de Basiskwalificatie Examinator (BKE). De docenten hebben ervaring in het relevante beroepenveld. Veel van hen zijn naast hun docentschap werkzaam in de beroepspraktijk. De beoogde student-docentratio is 28/1.

In de onderwijsvisie van de opleiding wordt de nadruk gelegd op de verbinding van theorie en praktijk. De studenten leren in de opleiding vooral door de theorie direct toe te passen in de praktijk. De opleiding is gestructureerd volgens drie leerlijnen. De onderdelen binnen elk van de semesters behoren tot deze leerlijnen. In de conceptuele en vaardighedenleerlijn maken de studenten zich theoretische concepten en modellen eigen en passen deze toe in cases. In de reflectieve leerlijn werken de studenten aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Ze worden daarin ondersteund door de studieloopbaancoach. In de integrale leerlijn voeren de studenten projecten uit, die in het tweede, derde en vierde semester voor een externe opdrachtgever worden uitgevoerd. In het eerste semester kan de opdracht intern of extern zijn. De studenten vervaardigen in de integrale leerlijn beroepsproducten ten bewijze van de beheersing van de beoogde leerresultaten van de opleiding. De verdeling van de studiepunten in de eerste drie semesters is bijna 60 % voor de theoretische en vaardighedenleerlijn, 10 % voor de reflectieve leerlijn en ruim 30 % voor de integrale leerlijn. Het vierde semester bestaat vooral uit de integrale leerlijn, zijnde de afstudeeropdracht en voor 20 % uit de reflectieve leerlijn. Het aantal contacturen in de opleiding is gemiddeld 20 uur per week. Deze uren omvatten theoretisch en vaardighedenonderwijs, begeleiding bij de opdrachten en begeleiding door de studieloopbaancoach. Daarnaast werken de studenten in kleine groepen of individueel aan de projecten. De studenten kunnen voor ondersteuning ook gebruik maken van de e-learning modules, die de opleiding ter beschikking stelt. In de loop van het curriculum neemt het aandeel van ondersteunend onderwijs af. De semesters volgen elkaar binnen het curriculum op in termen van complexiteit van de behandelde leerstof. Dat betekent dat de studenten de semesters in de aangegeven volgorde moeten volgen. Binnen de semesters hebben de studenten meer vrijheid om de verschillende onderwijseenheden naar hun voorkeur te volgen.

De opleiding stelt de studenten werkplaatsen en technische faciliteiten ter beschikking om aan de projecten te werken.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de opleiding goed is afgestemd op het profiel van de instromende studenten, die met name studenten met een mbo vooropleiding zijn. Dat blijkt vooral uit de directe toepassing van de theorie in de praktijk, die benadrukt wordt in de opleiding. Het panel vindt de redenen om de opleiding als voltijdvariant aan te bieden overtuigend, omdat deze variant aansluit bij de vooropleiding van de beoogde studenten.

De leerdoelen van de semesters en van de onderdelen binnen de semesters zijn een correcte afspiegeling van de beoogde leerresultaten van de opleiding. De studenten worden daardoor in staat gesteld de leerresultaten te bereiken. De opleiding leidt de studenten gedegen op in de deelgebieden e-commerce en e-marketing. De andere drie deelgebieden, e-SCM, e-ICT en e-data, zijn minder sterk vertegenwoordigd. De studenten hebben wel de mogelijkheid zich in het vierde semester in één van deze drie deelgebieden te specialiseren. Het panel stelt vast dat de onderwerpen waaronder *strategie* in het eerste semester en *data-analyse* in het derde semester op het gewenste niveau worden aangeboden. Het is het panel duidelijk dat niet zozeer het ontwikkelen daarvan als wel het operationeel toepassen daarvan in de opleiding onderwezen wordt. Het vierde semester omvat alleen de twee op vaardigheden gerichte leerresultaten. Het panel beveelt aan één of meer van de inhoudelijke leerresultaten daaraan toe te voegen.

Het panel stelt vast dat de studenten van deze ad opleiding de doorstroommogelijkheid naar één vervolgopleiding op bachelorniveau wordt geboden. Zij kunnen dan binnen vier jaar op het niveau van de bachelor komen. Doorstroommogelijkheden naar andere bacheloropleidingen worden onderzocht.

Het panel is positief over de capaciteiten van de docenten die het onderwijs in de opleiding verzorgen. Deze docenten beschikken naar het oordeel van het panel over de vereiste vakinhoudelijke en didactische bekwaamheden. Omdat ze nauw bij het werkveld betrokken zijn, zijn ze toegerust om het praktijkgerichte onderwijs op het gewenste niveau te geven.

Het panel is van mening dat de onderwijsvisie van de opleiding, die de toepassing van de theorie in de praktijk vooropstelt, overeenstemt met de praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding en aansluit op het profiel van de studenten. Het panel acht de uitvoering van de onderwijsvisie in de vorm van de drie verschillende leerlijnen naar behoren, omdat de verschillende kanten van de opleiding daarin goed naar voren komen. Het panel is positief over de oplopende complexiteit van de semesters en de volgorde daarvan, omdat zulks structuur aan het curriculum geeft. Van de studenten wordt met name in de projecten een actieve participatie in het onderwijs gevraagd. De mate van ondersteuning voor de studenten neemt in de loop van de opleiding af waardoor de zelfstandigheid van de studenten bevordert wordt. Het onderwijs binnen de semesters is flexibel ingericht wat ook een beroep doet op het eigen initiatief van de studenten.

Het panel acht de faciliteiten van de opleiding toereikend.

De naam van de opleiding is Engelstalig. Het begrip e-commerce is evenwel ingeburgerd in Nederland voor dit vakgebied. De naam is ook begrijpelijk voor aankomende studenten. Een Nederlandse vertaling van dit begrip zou de opleiding minder toegankelijk en minder begrijpelijk maken. Om die reden acht het panel de Engelstalige naam voor deze opleiding verantwoord. De taal waarin de opleiding wordt aangeboden, is Nederlands.

Conclusie: Voldoet

4.3 Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De regels en richtlijnen voor de toetsing en examinering van de opleiding zijn ontleend aan het toetsbeleid van het domein Business, Media en Recht van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Deze regels en richtlijnen zijn beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling die in concept voor de opleiding is opgesteld.

In de studiewijzers van de onderwijseenheden binnen de semesters is beschreven aan welke leerdoelen de studenten moeten voldoen en hoe deze getoetst worden. De toetsen zijn zo afgestemd op de leerdoelen. Via deze studiewijzers zijn de studenten op de hoogte van de eisen die bij de toetsing aan hen worden gesteld en in welke vorm ze daaraan moeten voldoen.

De opleiding streeft diversiteit in de toetsvormen na. De toetsing in de conceptuele en vaardighedenleerlijn vindt vooral plaats in de vorm van vaardigheidstoetsen en tentamens. De toetsing in de integrale leerlijn gebeurt in de vorm van beroepsproducten. Het streven is zoveel mogelijk leerdoelen te toetsen in de vorm van beroepsproducten. De studenten leveren bij de beroepsproducten de onderbouwing aan van de opzet en uitvoering van het beroepsproduct op grond van theoretische concepten en praktische uitgangspunten en mogelijke restricties in tijd en geld. De studenten reflecteren ook op de mate waarin zij de leerdoelen van het semester of het onderdeel gehaald hebben. De reflectie is deel van de reflectieve leerlijn maar wordt toegepast op de beroepsproducten in de integrale leerlijn. In de reflectieve leerlijn reflecteren de studenten daarnaast op hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. De toetsvorm in deze leerlijn is het portfolio. In de loop van de projecten wordt de voortgang van de studenten formatief getoetst in de vorm van feedback op de vorderingen door de docenten.

De beoordeling van de beroepsproducten, de onderbouwing daarvan en de reflectie daarop vindt plaats aan de hand van een portfolio dat de studenten opbouwen en waarin zij de bewijzen verzamelen dat ze aan de leerdoelen voldaan hebben. In de meeste projecten werken de studenten in kleine groepen samen. De studenten moeten evenwel in hun portfolio individueel aantonen de leerdoelen bereikt te hebben en moeten in het portfolio ook aangeven welke bijdrage zij aan de groepsproducten hebben geleverd. Bij ieder van de studenten wordt een criteriumgericht interview afgenomen om de authenticiteit van de bewijzen te verifiëren. Bij de beoordeling van de in het portfolio opgenomen beroepsproducten kunnen begeleiders van bedrijven als adviseur betrokken zijn. In sommige gevallen

worden zij getraind in het afnemen en beoordelen van toetsen en kunnen zij tijdelijk als examinator optreden.

Voor het afstuderen in het vierde semester voeren de studenten op individuele basis een project bij een externe opdrachtgever uit. De afstudeeropdracht dient één van de vijf specialisaties van de opleiding te omvatten. De student wordt bij de opdracht begeleid door de docentbegeleider en de bedrijfsbegeleider. De studenten dienen de beroepsproducten die zij gemaakt hebben mondeling te verdedigen aan het einde van het project. De beoordeling is in handen van twee examinatoren die daarvoor gebruik maken van een rubrics-formulier.

Alle schriftelijke werkstukken van studenten worden op plagiaat gecontroleerd. De opleiding geeft uitleg aan de examinatoren hoe deze controle uit te voeren. Om de toetsing en beoordeling te objectiveren belegt de opleiding kalibratiesessies met docenten van andere opleidingen binnen het domein Business, Media en Recht en met andere beoordelaars.

De examencommissie en toetscommissie voor de opleiding, die ook optreden voor één associate degree opleiding en enkele bacheloropleidingen van het domein Business, Media en Recht, zien toe op de kwaliteit van toetsing en examinering van de opleiding. De examencommissie benoemt onder meer de examinatoren, spreekt ieder half jaar met het management van de opleiding en adviseert de opleiding over de toetsing en examinering. De toetscommissie voert controles uit op de kwaliteit van de toetsen. Alle toetsen worden iedere twee jaar gecontroleerd. De toetscommissie spreekt daarbij uitgebreid met de examinatoren over haar bevindingen.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de toetsing en examinering van de opleiding in overeenstemming is met het toetsbeleid van het domein Business, Media en Recht van de hogeschool.

De toetsen zijn naar de waarneming van het panel naar behoren afgestemd op de leerdoelen van de onderwijseenheden. Het panel acht de toetsvormen in de opleiding voldoende afwisselend. De toetsvormen doen recht aan de verschillende leerdoelen en zijn geschikt om de prestaties van de studenten op een betrouwbare wijze te toetsen.

Het panel is te spreken over de beoordeling van de verschillende toetsen en stelt vast dat de individuele prestaties van de studenten naar behoren worden beoordeeld, ook in het geval van groepsproducten. De rol van de bedrijfsbegeleider als adviseur bij de beoordeling is juist vormgegeven. Het afstuderen wordt verantwoord beoordeeld. Wel beveelt het panel aan bij de rubrics die gebruikt worden voor de beoordeling de omzetting van de aangegeven kwalificaties naar het te geven cijfer duidelijk te maken.

Het panel heeft met instemming kennis genomen van de plagiaatcontrole op de werkstukken en de uitleg die de opleiding daarover aan de examinatoren wil geven. Daarnaast ziet het panel de kalibratiebijeenkomsten van de examinatoren over de beoordeling van toetsen als zinvol.

Het panel acht de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken van de examencommissie en de toetscommissie voor deze opleiding naar behoren. Beide commissies zijn naar de waarneming van het panel goed verankerd in het domein en ervaren in dit werk. Het panel heeft waardering voor de opstelling van de commissies als *critical friends* van de opleiding, zoals ze beiden in het gesprek met het panel te kennen gaven. Het panel is positief over de uitgebreide gesprekken die de toetscommissie met de examinatoren voert.

Conclusie: Voldoet

4.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel stelt als graad voor deze opleiding Associate degree. Het panel onderschrijft het advies van de Commissie Doelmatigheid om de opleiding onder te brengen in het CROHO-onderdeel Economie.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Het panel beoordeelt elk van de drie standaarden van het beoordelingskader als voldoende. Alhoewel het panel binnen de standaarden aanbevelingen heeft gedaan, is er voor het panel geen enkele aanleiding geweest om één of meer van de standaarden als ten dele voldoende of onvoldoende te beoordelen. De aanbevelingen moeten gezien worden als een aanmoediging aan de opleiding om verdere verbeteringen in de opleiding aan te brengen. Omdat elk van de standaarden als voldoende is beoordeeld, komt het panel voor de opleiding als geheel tot een positieve beoordeling van de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

4.6 Aanbevelingen

Het panel heeft in de tekst van dit adviesrapport enkele aanbevelingen gedaan om de opleiding verder te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn voor de duidelijkheid en overzichtelijkheid hieronder samengebracht.

- De internationale en interculturele aspecten nadrukkelijker in de opleiding naar voren brengen.
- De werkveldadviescommissie verbreden en daarin ook vertegenwoordigers van bedrijven opnemen die verder van de opleiding af staan.
- In het vierde semester van de opleiding één of meer van de op inhoudelijke kennis gerichte leerresultaten als te bereiken leerresultaten opnemen, dit naast de twee leerresultaten op het gebied van vaardigheden.
- In de rubrics die gebruikt worden om beroepsproducten te beoordelen, de omzetting van de aangegeven kwalificaties naar het te geven cijfer duidelijk maken.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
<u>Gerealiseerde leerresultaten</u> <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Niet van toepassing
Algemene conclusie	Positief

Bijlage 1: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie van de instelling op 2 oktober 2019.

Locatie: Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle

Programma:

08.30 uur – 08.45 uur	Ontvangst panel
08.45 uur – 09.15 uur	Vooroverleg panel (besloten)
09.15 uur – 10.00 uur	Gesprek met vertegenwoordigers opleidingsmanagement
10.00 uur – 10.30 uur	Pauze
10.30 uur – 11.30 uur	Gesprek met beoogd docententeam
11.30 uur – 12.00 uur	Gesprek met vertegenwoordigers examencommissie en toetscommissie
12.00 uur – 12.30 uur	Lunchpauze
12.30 uur – 13.30 uur	Gesprek met vertegenwoordigers werkveld
13.30 uur – 14.00 uur	Gesprek met management/docenten mbo en studenten Minor E-commerce met een mbo-vooropleiding
14.00 uur – 15.00 uur	Overleg panel (besloten)
15.00 uur – 15.15 uur	Beknopte terugkoppeling aan opleiding door voorzitter panel

Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraag Beperkte Toets nieuw Associate degree opleiding E-commerce
- Beroepsprofiel en beoogde leeruitkomsten behorende bij Ad-opleiding
- Curriculumoverzicht
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen van het eerste studiejaar
- Handleiding afstuderen (concept)
- Overzicht personeel
- Onderwijs- en Examenregeling (concept)
- Overzicht van contacten met het werkveld en klankbordgroepen
- E-Academy competenties Associate degree E-commerce en E-marketing
- Mbo kwalificatiedossier E-commercemanager (Crebonr. 26010)
- Presentatie over de Ad E-commerce aan het Topcentrum E-commerce
- Toegang tot studiemateriaal via elektronische leeromgeving van de opleiding

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Literatuur voorgeschreven in de opleiding
- Professionaliseringsplan
- Aanvraag macrodoelmatigheid
- Studiewijzer Minor E-commerce

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
Hbo	hoger beroepsonderwijs
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding Associate degree E-commerce van Christelijke Hogeschool Windesheim.

Aanvraagnummer: 008570

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net